

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

علوم تجربى

اول دبستان

وزارت آموزش و پرورش

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

نام کتاب: علوم تجربی اول دبستان - ۴

پدیدآورنده: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف: دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری

شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف: محمود امانی طهرانی (مدیر تولید بسته‌ی آموزشی علوم تجربی)
حسین الوندی، محمود امانی طهرانی، مریم انصاری، احمد حسینی، عزت السادات حسینی،

دوست محمد سمیعی، حسن طاهری، عبدالهادی عمرانی، بنول فرنوش،

زهرا مهربان، علاء نوری و زهرا نیکنام (اعضای گروه تألیف) - محمد دانشگر (ویراستار)

شهین نعمت زاده (مشاور و ازگان پایه)

مدیریت آماده‌سازی هنری: اداره‌ی کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

شناسه افزوده آماده‌سازی: لیدا نیک‌روش (مدیر امور فنی و چاپ) - مجید ذاکری‌یونسی (مدیر هنری) -

بریسا سندسی (نگاشتار گرافیک) و صفحه‌آرا) - هاتف همایی، طبیبه رحیمی، مجید ذاکری‌یونسی، ابوالفضل نسایی،
محمد گچین، داود کهن ترابی، رضا گلچین‌کوهی و حمید رضا همتی (عکاسان) - سحر عجمی، مهدیه صفائی‌نیا،

لیدا معتمد، میترا چرخیان و مجید ذاکری‌یونسی (تصویرگران) - مجید ذاکری‌یونسی (طراح جلد) -

فاطمه باقری مهر، حسین چراغی، حمید ثابت‌کلاچاهی، ناهید خیام‌باشی (امور آماده‌سازی)

نشانی سازمان: تهران: خیابان ابراشنهر شمالی - ساختمان شماره‌ی ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن: ۰۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹، ۰۸۸۳۰۹۲۶۶، دورنگار: ۰۹۰۹۲۶۶، کد پستی: ۱۳۹۷-۹

ناشر: شرکت افست: تهران - کیلومتر ۴ جاده‌ی آبعلی، پلاک ۸، تلفن: ۰۹۹۷۹-۷۷۳۳۹۰۹۳، دورنگار: ۰۹۷۹-۴۹۷۹-۱۱۱۵۵

چاپخانه: شرکت افست «سهامی عام» (www.Offset.ir)

سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ هشتم

برای دریافت فایل pdf کتاب‌های درسی به پایگاه کتاب‌های درسی به نشانی www.chap.sch.ir و برای خرید کتاب‌های درسی
به سامانه فروش و توزیع مواد آموزشی به نشانی www.irtextbook.com یا www.irtextbook.ir مراجعه نمایید.

کلیدی حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و
پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش،
اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز ممنوع
است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

ISBN 978-964-05-1989-9

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۰۵-۱۹۸۹-۹

امید من به شما دبستانی هاست.

امام خمینی

سخنی با همکاران ارجمند

- درس علوم، درسی است که به آسانی می‌تواند بین چهار عرصه‌ی یادگیری یعنی خود، خلقت، خلق و خالق متعال ارتباطی منسجم، منطقی و معنادار به وجود آورد.
- کلاس علوم، فضایی است شاد و پر جنب و جوش که مشاهده، تجربه، آزمایش، گفت و گو، تفکر، اظهارنظر و همکاری گروهی در آن جریان دارد. نباید آن را به محلی برای ساكت نشستن و شنیدن تبدیل کرد.
- کتاب علوم، منبعی است برای معرفی فعالیت‌های یادگیری و آنچه در عمل باید انجام شود. نباید آن را به منبعی برای تصویرخوانی تبدیل کرد.
- معلم علوم، هم تصمیم‌گیرنده درباره‌ی فرآیند یادگیری (طراح آموزشی) است و هم راهنمای یادگیری دانش‌آموزان
- پیش از تدریس هر درس، همیشه به منابع یادگیری همچون کتاب راهنمای معلم و دیگر رسانه‌های آموزشی معلمان مانند فیلم و نرم‌افزار مراجعه کنید. یادگیری از همکاران نیز منبع یادگیری مفیدی به شمار می‌آید.
- هر درس علوم، درباره‌ی یک زمینه‌ی یادگیری شکل می‌گیرد و فرصتی را فراهم می‌کند که دانش‌آموزان «شاپیستگی یادگرفتن» را به دست آورند. این فرصت‌های یادگیری را به پرسش و پاسخ‌های حافظه‌مدار تبدیل نکنید.
- به هدف(های) اصلی هر درس توجه کنید. کاری کنید که دانش‌آموزان در موقعیت یادگیری مناسب قرار بگیرند و به توانمندی‌ها و شایستگی‌هایی دست یابند که در کتاب راهنمای معلم درباره‌ی درس ذکر شده است.

● در تدریس علوم به جز کتاب درسی، تا حد امکان از مواد آموزشی دیگر مانند فیلم، نرمافزار آموزشی و کتاب کار بهره بگیرید. در هر درس فیلم‌های آماده شده برای یک مفهوم خاص با نشانگر **فیلم** و فیلم کامل درس با نشانگر فندق در پایان درس مشخص شده است.

● اگر نمایش فیلم‌های علوم در کلاس امکان پذیر نیست در فضای دیگری از مدرسه این امکان را به وجود آورید که بچه‌ها بتوانند فیلم‌های تهیه شده برای هر درس را ببینند و به عنوان یک منع یادگیری درباره‌ی آن با هم گفت و گو کنند و از آن بیاموزند.

● در فعالیت‌های علوم، سه نوع کار را بگنجانید: فعالیت فردی، فعالیت گروهی و فعالیت کلاسی (دسته جمعی) محیط یادگیری علوم را متنوع کنید. گاهی کلاس را به بیرون ببرید و گاهی بیرون را به کلاس بیاورید! ● در ارزشیابی علوم زمان خاصی وجود ندارد. تمامی لحظه‌های کلاس علوم، زمان مناسب مشاهده‌ی رفتار و عملکرد دانشآموز و سوق دادن او به سمت یادگیری بهتر است. این پیام اصلی رویکرد «ارزشیابی در خدمت یادگیری» است. ● مدیران و آموزگاران در اجرای طرح جدید آموزش علوم با همدلی، همکاری و پشتیبانی از یکدیگر می‌توانند فضایی سازنده و پیش‌برنده را در مدرسه به وجود آورند و زمینه ساز حل بسیاری از مشکلات موجود باشند.

سخنی با والدین گرامی

- علوم در همه جا: درس علوم تنها در مدرسه و کلاس درس اجرا نمی‌شود؛ بلکه تمامی عرصه‌های زندگی محل یادگیری علوم است و شما می‌توانید همراه فرزند خود باشید و همه جا را به کلاس علوم تبدیل کنید.
- کمک آری، جایگزینی نه: فرزندان خود را در فعالیت‌ها یاری کنید اماً جایگزین آنها نشوید.
- پشتیبانی از مدرسه: همیشه از مدرسه در تهیه‌ی وسایل مورد نیاز فعالیت‌ها پشتیبانی کنید.
- توجه به پرسش‌ها: کنجکاوی و پرسشگری را در فرزند خود تقویت کنید و پرسش‌های او را مورد توجه قرار دهید.
- بپرسید: با فرزند خود درباره‌ی آنچه در کلاس علوم آتفاق می‌افتد، گفت و گو کنید. بپرسید چه کار کردی؟ چه پرسیدی؟ چه یاد گرفتی؟
- وسایل خانگی: هنگام کار با وسایل خانگی و لوازم منزل، اصول علمی آنها را به کودک آموزش دهید.
- تمرین یادگیری: هر رسانه‌ی عمومی (صدا و سیما، مجلات، کتاب‌ها و ...) می‌تواند منبع یادگیری باشد. شما این امکان را به واقعیت تبدیل کنید.
- لذت یادگیری: بسیاری از آرمايش‌ها در خانه قابل اجرا است. لذت یادگیری همراه با فرزند خود را هرگز از دست ندهید. کتاب‌خوانی نیز یک فعالیت علمی به شمار می‌آید.

- **توجه به جای تشویق:** به جای تشویق فرزند خود و دادن جایزه، سعی کنید با توجه نشان دادن به کار او در او احسان رضایتمندی و تأیید به وجود آورید.
- **همکاری با گروه:** فرزند خود را به همکاری با دیگر دانشآموزان در مدرسه ترغیب کنید. او باید طعم موفقیت را در گروه بچشد.
- **علوم و مشاغل:** درباره شغل‌های مختلفی که در جامعه وجود دارد و ارتباط هر شغل با علم و فناوری با فرزند خود گفت و گو کنید.
- **نگاه عمیق به یادگیری:** کتاب درسی را به منبع پرسش و پاسخ‌های حفظی تبدیل نکنید.
  - اینمنی، قبل از هر چیز: نکات اینمنی، بهداشتی و پیشگیری را مستقیماً و با جذبیت به فرزند خود آموزش دهید.
  - خواندن کلید یادگیری: ایجاد توانمندی «خواندن همراه با درک و فهم متن‌های اطلاعاتی و ادبی» یک هدف آموزشی بسیار مهم است و در یادگیری مادام‌العمر نقش بسیار مهمی دارد. این کار از طریق خواندن کتاب همراه با دادن فرصت تأمل، دریافت و تفکر درباره مطالب آن، تقویت می‌شود.
- **اوّلین کتابخانه‌ی علمی من:** حتی با کمترین امکانات (یک جعبه کفش و یک کتاب علمی) می‌توانید اوّلین کتابخانه‌ی علمی فرزند خود را به وجود آورید.

۱۲

سلام، به من نگاه کن!

۳ سالم باش، شاداب بزی

۱۸

رنیای جانوران

۲۶

۳۲

رنیای گیاهان

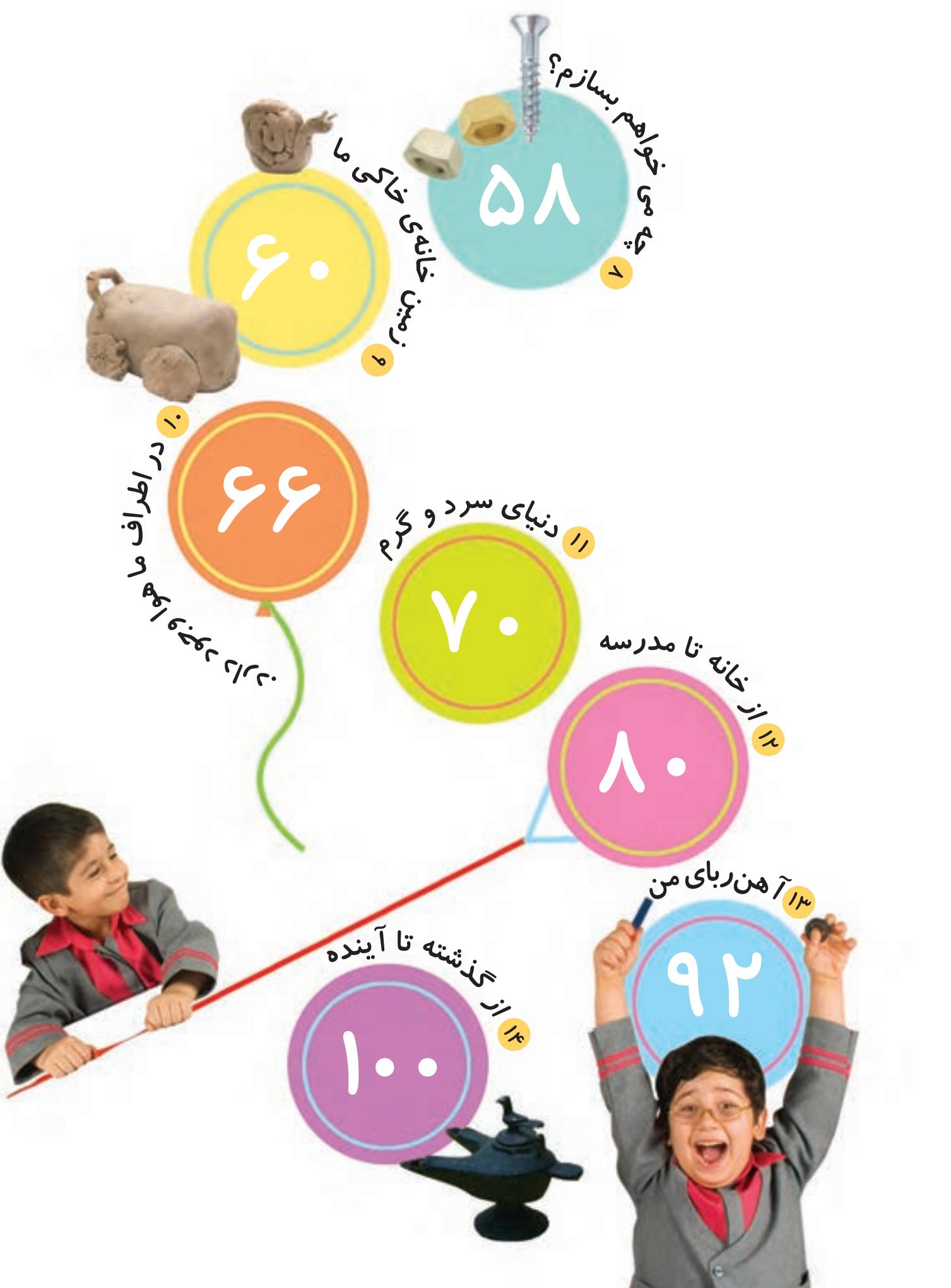

۲۲

۷ زمین خانه‌ی سنگی ما

۵۰

زنگ علوم

۱

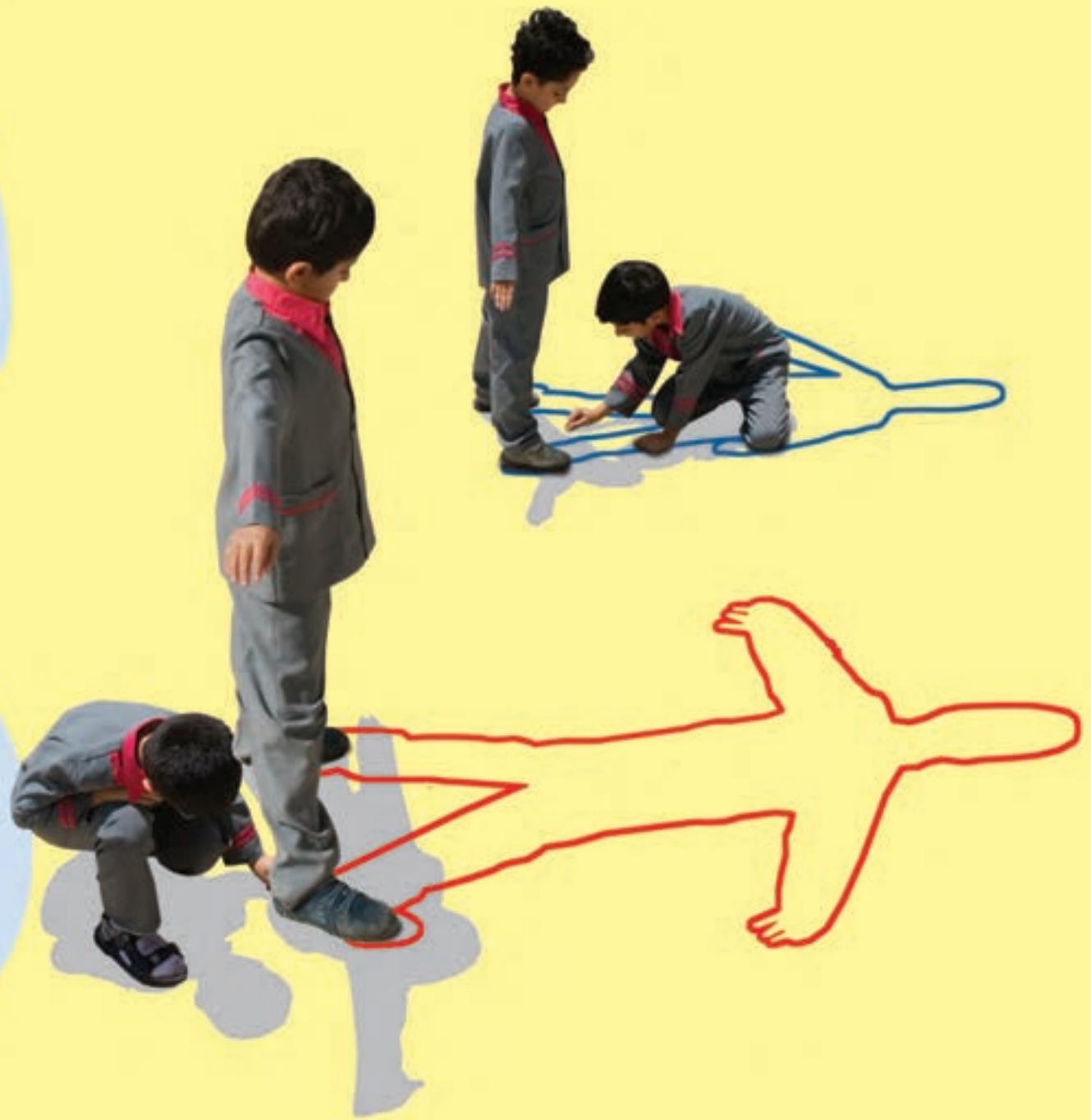
بچه‌ها برویم حیاط!

«نقاشی سایه‌ها»

بازی هم فرصتی برای یادگیری است افراد هارا غنیمت شماریم.

دو ساعت بعد

سجاد هر کسی آن است که خودش به دست می‌آورد. چنان سعادت همیشه همراه اوست.

خوب نگاه کن!

حالا که با دقّت نگاه کردید... نوش جان کنید!

وقتی بچه‌ها با کنجکاوی و دقّت به بُرشی از گوجه‌فرنگی در دستان خود نگاه می‌کنند در واقع کتاب درسی در دستان آنها است!

زیر آب یا روی آب؟!

فندق
در کلاس
علوم چه
کارهایی
انجام
می دهد؟

اگر با کنجکاوی و علاقه به دنبال یافتن جواب سؤال‌های خود باشیم، حتماً چیزهای تازه پیدا می‌کنیم.

۲

سلام، به من نگاه کن!

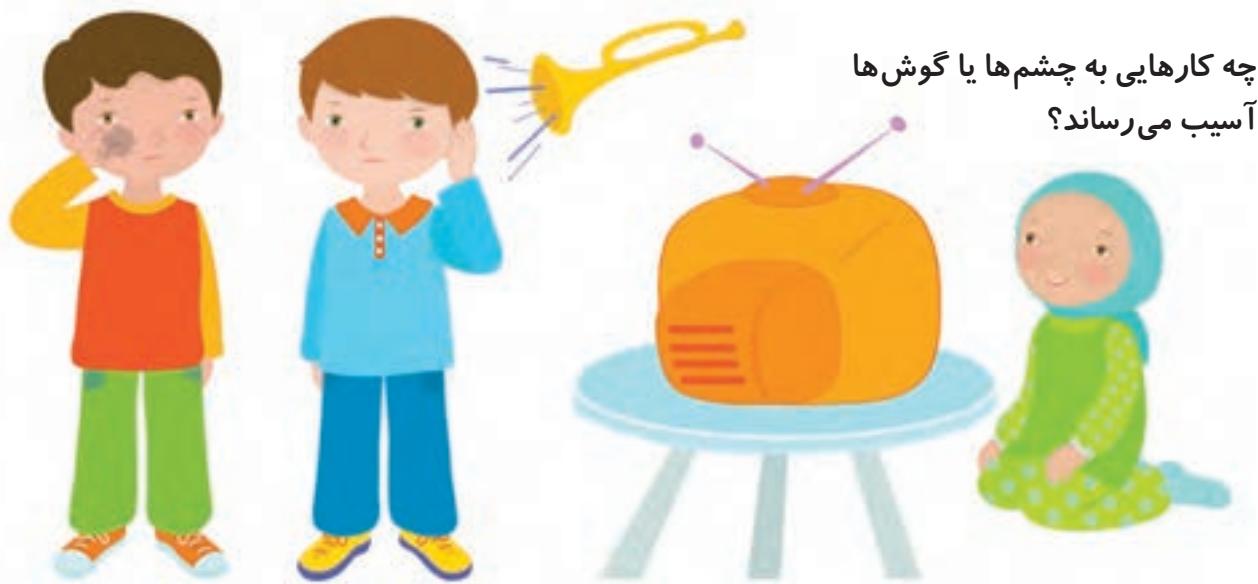

اگر در این محل بودید چه چیزهایی می‌دیدید؟ چه صداهایی می‌شنیدید؟ چه بوهایی حس می‌کردید؟

افراد نایينا چیزها را چگونه می‌شناسند؟
افراد ناشنوا چه طور؟

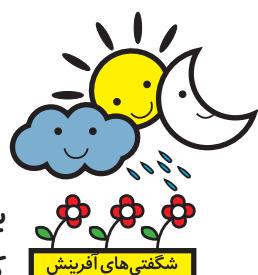
ایستگاه فکر

چه کارهایی به چشم‌ها یا گوش‌ها آسیب می‌رساند؟

فیلم

بویایی و شنوایی بعضی حیوانات بسیار قوی است. از والدین خود در این باره سؤال کنید و در کلاس به دوستانتان گزارش دهید.

شگفتی‌های آفرینش

بینایی و شنوایی بیشترین سهم را در شناخت ما از جهان اطراف دارد.

چشم‌ها بسته!

دانش‌آموزان با چشم بسته، خوردنی‌های مختلف را شناسایی می‌کنند.

همان‌طور که به کمک چشم و گوش خود می‌توانیم چیزها را بشناسیم به کمک پوست، بینی و زبان هم می‌توانیم آنها را بشناسیم.

در چه شغل‌هایی خوب دیدن یا خوب شنیدن خیلی مهم است؟
لمس کردن، چشیدن و بو کردن در چه شغل‌هایی اهمیت دارد؟

علم و زندگی

حوالی ما نعمت‌های خداوند هستند. مواطن نعمت‌های خداوند باشیم.

من را خوب نگاه کن!

درباره‌ی این تصویر و جزئیات آن با هم گفت و گو کنید.

به کمک حواس‌مان می‌توانیم چیزها و محیط اطرافمان را بشناسیم.
با دیدن این شکل‌ها دوست دارید درباره‌ی چه چیزهایی بیشتر
بدانید؟ چه پرسش‌هایی برایتان مطرح شده است؟

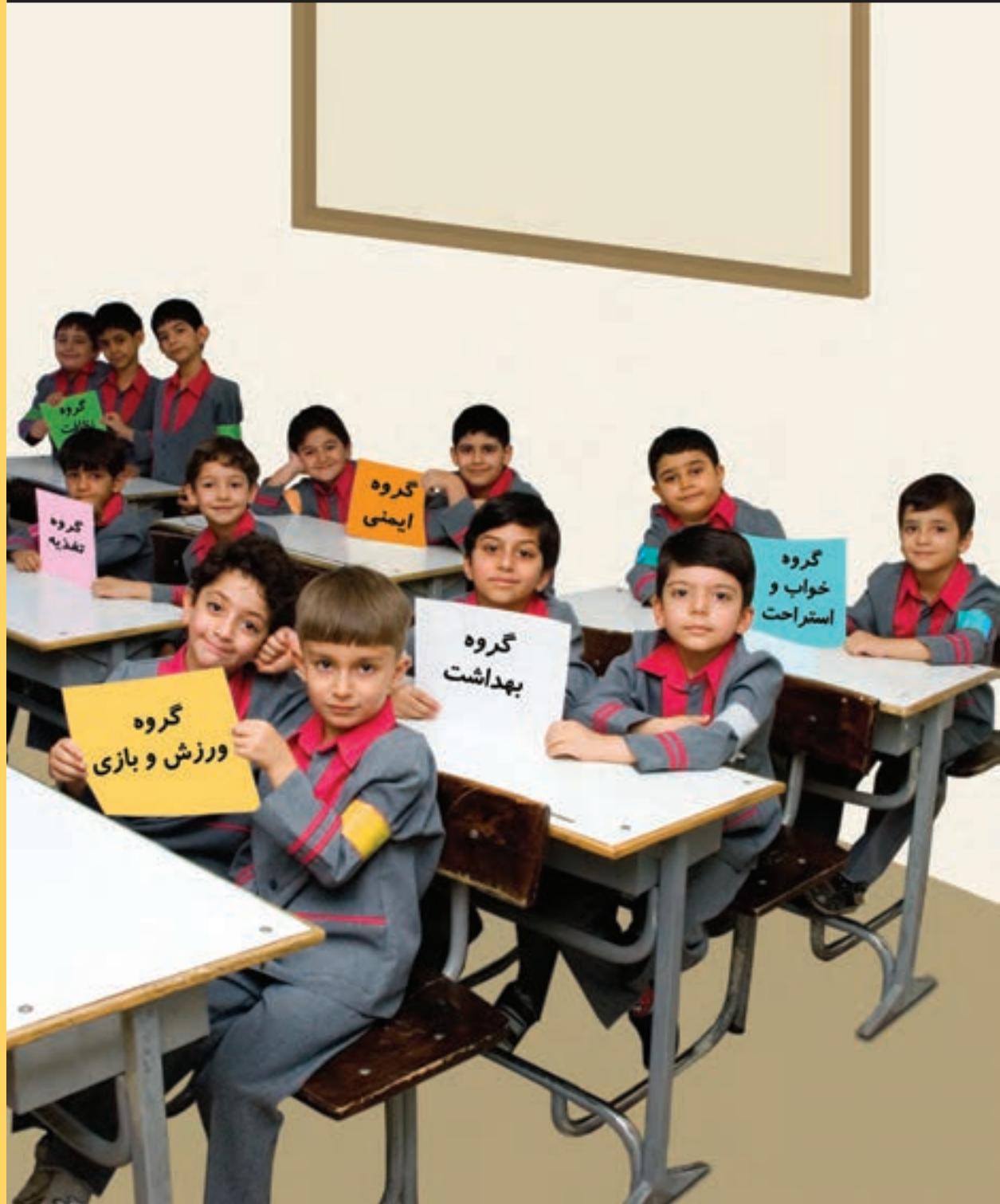

فندق از
چه راهی
سیب را
می‌شناسد؟

پرسشگر بودن اساس یادگیری است. پرسش‌های کودکان را مهم بشمارید و این ویژگی آنها را تشویق کنید.

۳

سالم باش، شاداب باش

ورزش و بازی ما را سالم و شاداب می کند.

گروه ورزش و بازی می خواهند بعضی ورزش ها را به کلاس معرفی کنند؛ آنها برای این کار از تصویر و لوازم ورزشی استفاده می کنند.

هر دانشآموز، ورزش مورد علاقه‌ی خود را بدون کلام و با حرکت نشان دهد.
دانشآموزان در گروه خود پس از مشورت، نام ورزش موردنظر او را بگویند.
درباره‌ی فایده‌های ورزش کردن از معلم خود بپرسید.

گاهی با بچه‌ها ورزش و بازی کنید.

رعايت بهداشت فردی به سلامت ما کمک می کند.

گروه بهداشت درباره‌ی تمیزی و سلامتی اطلاعاتی جمع‌آوری کرده‌اند.

هر دانش‌آموز درست مسواک زدن را از گروه بهداشت یاد بگیرد و انجام دهد. [فیلم](#)

درست استفاده کردن از آبخوری دبستان را از معلم خود یاد بگیرید. هم‌چنین راه‌های جلوگیری از انتقال بیماری به دیگران را هنگام سرماخوردگی (آنفلوانزا) از معلم خود یاد بگیرید.

با اجرای بعضی برنامه‌ها، دانش‌آموزان را در مدرسه و خانه به استفاده از لوازم شخصی خود عادت دهیم.

تمیزی مدرسه به شادابی ما کمک می کند.

گروه نظافت، بعضی از راه های تمیز نگهداشتن مدرسه را به شما نشان می دهند.

با دوستان خود درباره‌ی راه های تمیز نگهداشتن مدرسه، خانه و شهر گفت و گو کنید.

برای پاکیزه ماندن مدرسه و خانه به دانش آموزان مسئولیت بدهید.

خوردن غذاهای گوناگون، ما را سالم و قوی می‌کند.

در گروه خود گفت و گو کنید که در هر وعده چه غذاهایی بخوریم تا سالم و قوی شویم.

آیا می‌دانی مهم‌ترین وعده‌ی غذایی کدام است؟ چرا؟

آداب و مهارت‌های زندگی

نوشیدن آب یکی از مهم‌ترین و لذت‌بخش‌ترین کارها است. درباره‌ی آداب نوشیدن آب در کشور عزیز ما ایران از بزرگ‌ترها بپرسید.

طبقه‌بندی کنید

بچه‌ها خوراکی‌هایی را که برای زنگ تفریح به کلاس آورده‌اند، در دو دسته‌ی مفید و غیرمفید قرار می‌دهند.

به بچه‌ها لذت هدیه دادن خوراکی به دوست خود را همراه با رعایت بهداشت بیاموزیم.

گاهی برای سالم ماندن باید به پزشک مراجعه کنیم.

گروه مراقبت، برخی راه‌های پیشگیری از بیماری را نشان می‌دهند.

درباره‌ی این راه‌ها در گروه خود گفت و گو کنید.

درباره‌ی نعمت سلامتی با بچه‌ها گفت و گو کنید.

رعايت ايمني به سلامت ما کمک می کند.

گروه ايمني درباره‌ي خطرهای دويدن در راهرو، افتادن از بلندی، عبور از خیابان و بد نشستن به بچه‌های کلاس آموزش می‌دهند.

در خانه، مدرسه و شهر شما چه موارد ايمني و پيشگيري باید رعايت شود؟

جمع آوري اطلاعات

چه سازمان‌هایی هنگام خطر به کمک شما می‌آیند؟

نکات مربوط به ايمني و پيشگيري و رعايت قوانين باید مستقيماً به طور عملی و مؤثر به کودکان آموزش داده شود.

خواب و استراحت درست و به موقع به سلامت ما کمک می‌کند.

گروه خواب و استراحت درباره‌ی زمان خواب، کارهایی که قبل از خواب باید انجام دهید و عادت‌های درست خواییدن، اطّلاعاتی جمع‌آوری کرده‌اند.

ایستگاه فکر

برای سالم ماندن، به موقع و به اندازه خواییدن خیلی مهم است؛ چرا؟

فرزندانمان را به برنامه‌ریزی عادت دهیم.

۴

دنیای جانوران

کدام‌ها زنده هستند؟

بچه‌های این کلاس، عکس‌هایی را که داشتند در دو گروه زنده و غیر زنده قرار می‌دهند. شما هم این کار را در گروه‌های خود انجام دهید.

فاطمه و هم گروهی‌های او عکس غیر زنده‌ها را به معلم می‌دهند و به جای آن عکس جانور می‌گیرند. حالا هر دانش‌آموز یک عکس جانور دارد.

این دو چه تفاوت‌هایی با هم دارند?
به نظر شما هر کدام از این دو در کدام گروه قرار می‌گیرد؟

ایستگاه فکر

شکل و اندازه‌ی جانوران گوناگون است. فیلم

هر دانشآموز، جانوری را که انتخاب کرده است به دوستانش معرفی می‌کند.

شما هم این کار را انجام دهید.

کودکان به طور طبیعی به جانوران علاقه دارند. کنچکاوی، این علاقه را بیشتر می‌کند. کسی که کنچکاو است، زیادتر و زودتر یاد می‌گیرد.

جانوران غذا می خورند.

شما هم مثل سارا درباره‌ی غذا خوردن جانوری که انتخاب کردید، صحبت کنید.

کودکان را به دیدن فیلم‌های مستند درباره‌ی جانوران تشویق کنید. به آنها فرصت دهید درباره‌ی فیلم‌ها با هم گفت و گو کنند.

جانوران حرکت می‌کنند.

دو دانشآموز با نمایش، حرکت مار را نشان می‌دهند. مریم درباره‌ی آن با دوستانش صحبت می‌کند.
زهرا شکل آن را می‌کشد.

شما چگونه حرکت جانوری را که انتخاب کردید، معرفی می‌کنید؟

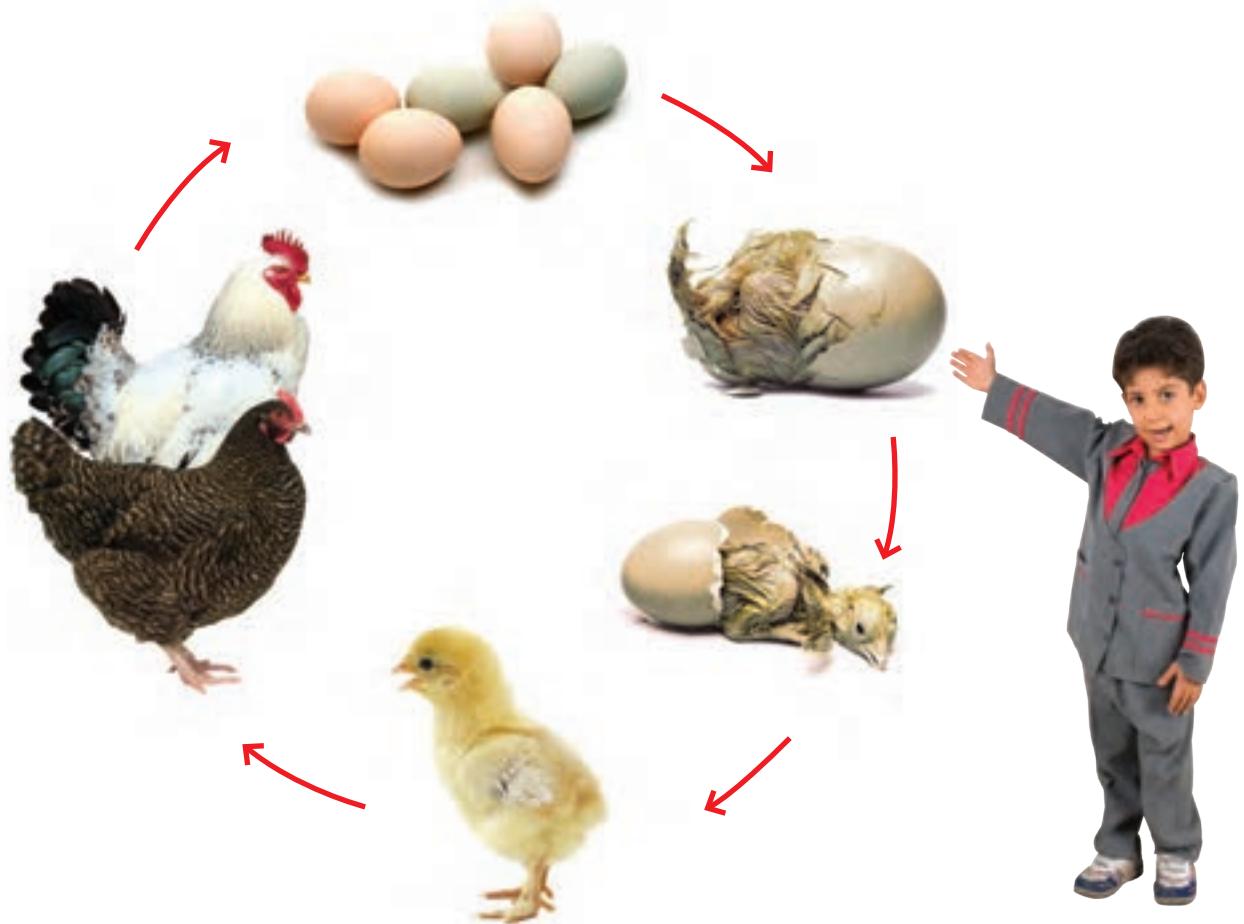

آیا این جانوران مثل هم حرکت می‌کنند؟ **فیلم**
چرا جانوران حرکت می‌کنند؟

ایستگاه فکر

جانوران رشد می‌کنند.

احمد درباره‌ی رشد جوجه، اطلاعات زیادی جمع کرده است و آنها را به دوستانش می‌گوید.
شما درباره‌ی رشد جانوری که انتخاب کردید، چه اطلاعاتی می‌توانید بدهید.

همراه فرزندتان رفtarهای جانوران را مشاهده کنید؛ مثلاً درباره‌ی راههای مراقبت از جانوران و محیط زندگی شان گفت و گو کنید.

بعضی از جانوران برای ما مفید هستند.

فیلم

فیلم

شما هم درباره‌ی فایده‌های یک جانور با دوستانتان صحبت کنید.

چه شغل‌هایی می‌شناسید که با جانوران سر و کار دارند؟

علم و زندگی

بعضی از جانوران برای ما مشکلاتی به وجود می‌آورند.

بعضی از جانوران انسان را بیمار می‌کنند.

سوسن درباره‌ی راه‌های دور نگهدارتن غذا از مگس‌ها با دوستانش گفت و گو می‌کند.

شما درباره‌ی یک جانور دیگر اطلاعات جمع آوری کنید و گزارش دهید.

دستان
جدید فندق چه
کسانی هستند؟

دنیا گیاهان

گیاهان گوناگون اند.

امروز کلاس علوم ما بین گیاهان تشکیل می شود.

هر یک از ما یک گیاه را انتخاب می کند و تصویر آن را می کشد.

هر یک از دانش آموزان چند نمونه از برگ هایی را که روی زمین افتاده است جمع می کند.
شما هم این کار را انجام بدھید.

روی زمین آشغال نریزید.
مراقب خودتان و گیاهان باشید.

اگر فرزند شما به گیاهی حساسیت دارد، معلم را آگاه کنید ولی او را از فعالیت باز ندارید.

گیاهان قسمت‌های مختلفی دارند.

ساقه‌ی چند گیاه را به کلاس بیاورید و آنها را در گروه خود به دقت نگاه کنید. سپس شباهت‌ها و تفاوت‌های آنها را بیان کنید.

بازی

من یک برگ را زیر کاغذ گذاشتم و با مداد رنگی روی کاغذ کشیدم. دوستم باید بگوید این شکل کدام برگ است. شما هم این بازی را انجام بدهید.

وقتی باغبان می خواست گیاه را در زمین بکارد، ریشه‌ی آن را به ما نشان داد.

ریشه‌های گیاهان گوناگون‌اند.

گل‌ها هم شکل‌ها و رنگ‌های گوناگونی دارند.

گیاهان رشد و تغییر می‌کنند.

شکوفه‌های سیب به میوه‌های سیب تبدیل می‌شوند.

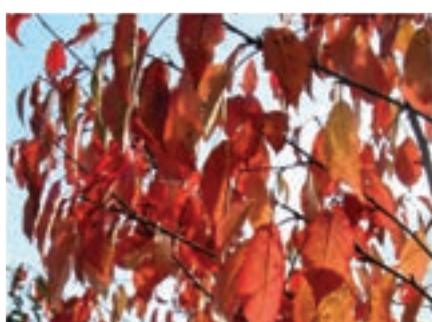

[مشاهده کنید](#)

یک سیب و یک گوجه فرنگی را نصف کنید. بگویید درون آنها چه می‌بینید؟

درخت گیلاس در هر فصل سال، چه تغییراتی می‌کند؟

به فرزند خود کمک کنید دانه‌ی لوبیا را بکارد و از آن مراقبت کند. مسئولیت نگهداری از گیاه را به او بسپارید.

در کشور ما ایران، گیاهان گوناگونی می‌رویند. **فیلم**

بلوط

نخل

کاج

دانه‌ی لوییا را بکارید. وقتی گیاه رویید آن را به هم کلاسی‌هایتان نشان بدهید و بگویید چه طور از آن مراقبت کرده‌اید؟

به فرزند خود کمک کنید درباره‌ی یکی از گیاهان محل زندگی خود اطلاعاتی جمع‌آوری کند.

فایده‌های گیاهان

دانشآموزان، امروز در کلاس علوم «جشن گیاهان خوراکی» دارند.

سارا و نسترن بخش‌های خوراکی گیاهان را دسته‌بندی می‌کنند. شما هم این کار را انجام بدھید.

بیرون از کلاس

آبرنگ بسازید.

با چیزهایی مثل زردچوبه، کلم قرمز، پوست بادنجان و چغندر قرمز با کمک بزرگ ترها می‌توانید آبرنگ بسازید و با آن نقاشی کنید.

با جوشاندن گیاه به فرزند خود کمک کنید آبرنگ گیاهی درست کند.

گیاهان برای ما و جانوران فایده‌های زیادی دارند. ما باید در حفظ آنها بکوشیم.

ماجرای
گیاهی که
فندق کاشت.

اگر گیاهان نباشند، چه می‌شود؟

ایستگاه فکر

فعّالیت گروهی

مهدی و هم‌کلاسی‌هایش تصمیم گرفته‌اند کاغذهای استفاده شده‌ی خود را جمع کنند و به مرکز بازیافت کاغذ تحویل دهند.
شما چه راههایی برای حفظ گیاهان می‌شناسید؟

۶

زمین خانه‌ی پرآب ما

از آب چه استفاده‌هایی می‌کنیم؟

در بیشتر جاهای زمین آب به فراوانی پیدا می‌شود.
ما و همه‌ی جانوران و گیاهان به آب نیاز داریم.

با این مقدار آب چه کارهایی می‌توانیم انجام دهیم؟

هر دانش‌آموز فقط یک مورد بگوید.

جمع‌آوری اطلاعات

از آب چه استفاده‌های دیگری می‌کنیم؟

اگر یک روز آب لوله‌کشی قطع شود، چه مشکلاتی برای ما و بقیه‌ی مردم به وجود می‌آید؟

ایستگاه فکر

به وسیله‌ی آب به همه‌ی جانداران زندگی بخشدیدم. (قرآن کریم)

آب، روی زمین به شکل‌های گوناگون و در جاهای مختلف وجود دارد.

در چه جاهای دیگری
آب وجود دارد؟

آیا در بدن ما، جانوران و گیاهان هم آب وجود دارد؟
چه جانورانی را می‌شناسید که در آب زندگی می‌کنند؟

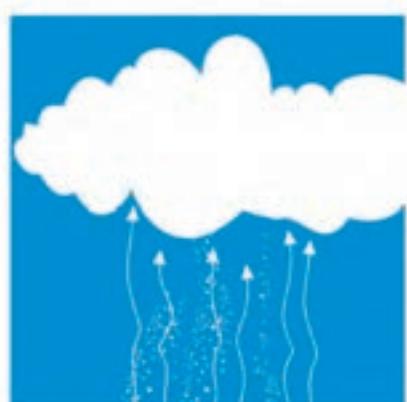

ایستگاه فکر

بچه‌ها، من یک ذره‌ی کوچک آب هستم. دوستانم ذره‌های کوچک آب بودند.
روزی با آنها روی گلبرگ‌های یک گل از سرما به هم نزدیک شدیم و یک قطره
را ساختیم.

خورشید از پشت کوه‌ها خودش را بالا کشید و شروع به تماشای ما کرد. ما کمی گرم شدیم؛ باز هم گرم‌تر و گرم‌تر. تعدادی از دوستانمان از ما جدا شدند و به هوا رفتند. بعد از مدتی من هم با تعدادی از دوستانم به هوا رفتیم؛ بالا و بالاتر. هرچه بالاتر می‌رفتیم، تعداد ما زیادتر می‌شد. آنقدر زیاد و زیاد شدیم که همگی یک ابر بزرگ را ساختیم.

باد ما را با خود برد. رفتیم و رفتیم تا به بالای کوهی رسیدیم.
هوای خیلی سرد شد. باز با تعدادی از دوستانم از سرما به هم چسبیدیم
و دوباره به شکل یک قطره درآمدیم. سنگین شده بودیم. دیگر
نمی‌توانستیم خود را در آن بالاهای نگه داریم ... به سرعت پایین
آمدیم ...
بقیه‌ی این قصه را بگو.

با اینکه در زمین، آب فراوان است، چون بیشتر آب‌ها شور است، باید در مصرف آب صرفه‌جویی کنیم.

چه راههایی برای صرفه‌جویی در مصرف آب می‌شناسی؟

نگهبان آب

از امروز چند نفر از شما نگهبان آب هستید. به جاهای مختلف مدرسه بروید و ببینید آب در چه جاهایی و چگونه به هدر می‌رود. چگونه می‌توانید از هدر رفتن آب جلوگیری کنید؟

در ایران باستان، افرادی از آب چشمehای بزرگ نگهبانی می‌کردند.

از آلدگی آب جلوگیری کنیم.

وقتی به گردش می‌روی، دوست داری کدام وضع را بیشتر بینی؟

گفت و گو کنید

چه کسی آب‌ها را آلوده می‌کند؟

چه چیزهایی آب را آلوده می‌کند؟

چرا باید از آلدگی آب‌ها جلوگیری کرد؟

ما بچه‌ها چه کارهایی می‌توانیم انجام دهیم تا آب‌ها آلوده نشود؟

فیلم

هر آبی آشامیدنی نیست.

از دریا، چه استفاده‌هایی می‌شود؟

گروهی از بچه‌ها در این باره گزارشی تهیه کردند.

شما هم در کلاس همین کار را انجام دهید.

علم و زندگی

چه شغل‌هایی می‌شناسید که با آب ارتباط دارند؟
یکی از دانش‌آموزان که شغل پدرش با آب ارتباط دارد، گزارشی از شغل او تهیه کند و برای دانش‌آموزان دیگر بگوید.

ارتباط درس با زندگی، یادگیری را معنادار و لذت‌بخش می‌کند.

بازی زیر آب یا روی آب یادتان هست؟

این وسایل را یکی یکی در ظرف آب بیندازید، توب کوچک، سنگ، در فلزی شیشه‌ی مربا، در پلاستیکی شیشه‌ی مربا، پاک کن، ماسه، مداد، شانه‌ی پلاستیکی، گیره‌ی فلزی و خمیر مجسمه‌سازی.

همه‌ی وسیله‌ها را به دو گروه طبقه‌بندی کنید.

چگونه این طبقه‌بندی را انجام دادید؟

در پایان این فعالیت، دست‌های خود را با آب و صابون بشویید.

دراخیارشما آب شهر یا روستای شما چگونه به دست می‌آید؟ **فیلم**

فندق

قسمت‌های آبی

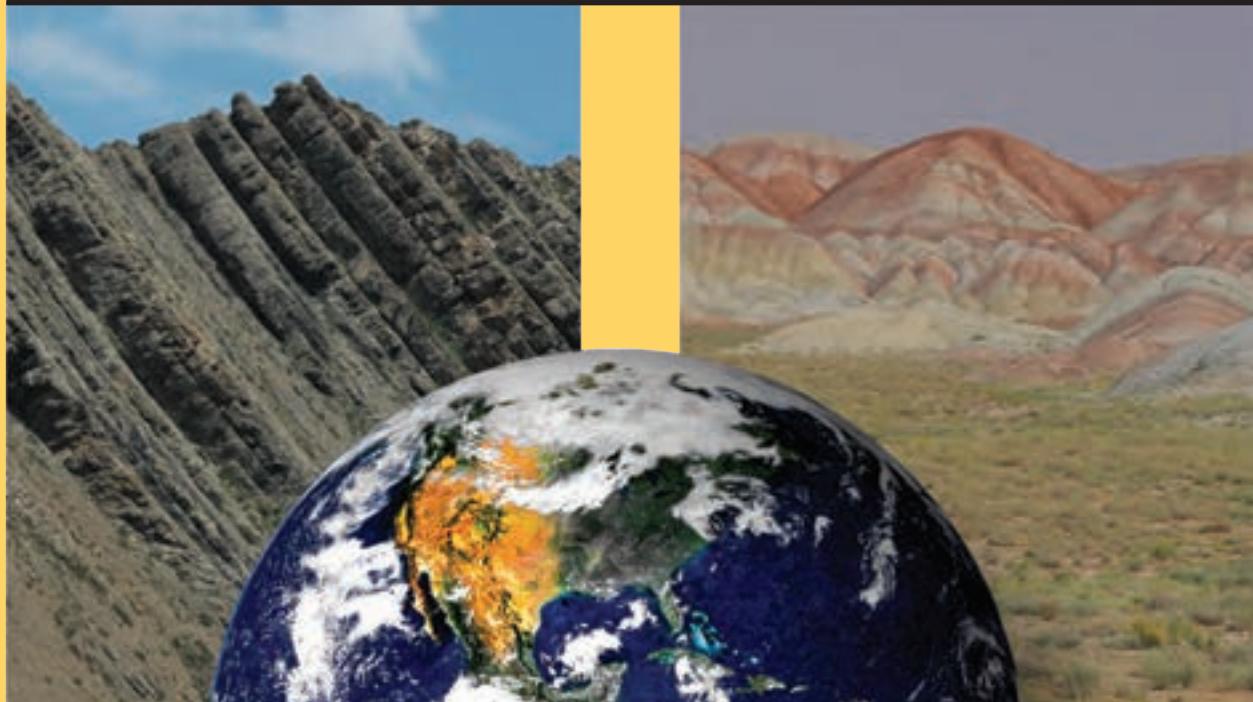
روی کره‌ی

جغرافیا را

کشف می‌کند؟

V

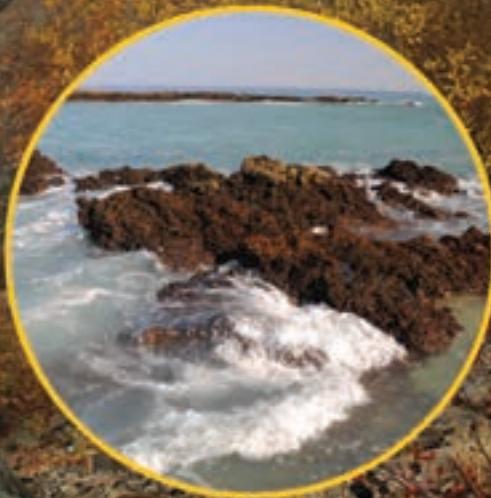
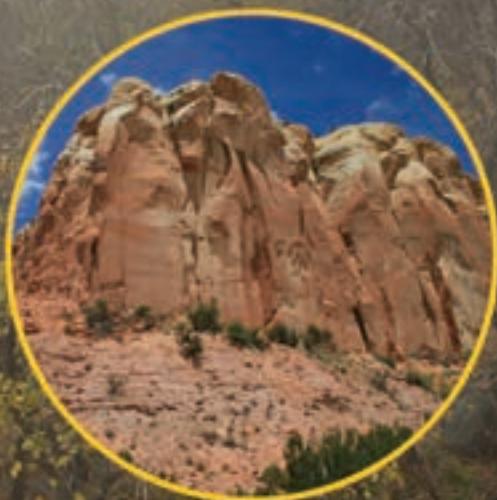
زمین خانه‌ی سنگی ما

در بیشتر جاهای زمین سنگ وجود دارد.

مشاهده کنید

شما هم به اطراف خود نگاه کنید، در چه جاهایی سنگ **فیلم** می‌بینید؟

سنگ‌ها گوناگون هستند.

هر دانشآموز با خود چند قطعه سنگ به کلاس می‌آورد.

مشاهده و طبقه‌بندی کنید

سنگ‌ها را بین گروه‌ها تقسیم کنید.

افراد هر گروه سنگ‌های مشابه را کنار هم قرار دهند.

با سنگ‌های گروه خود یک شکل بسازید.

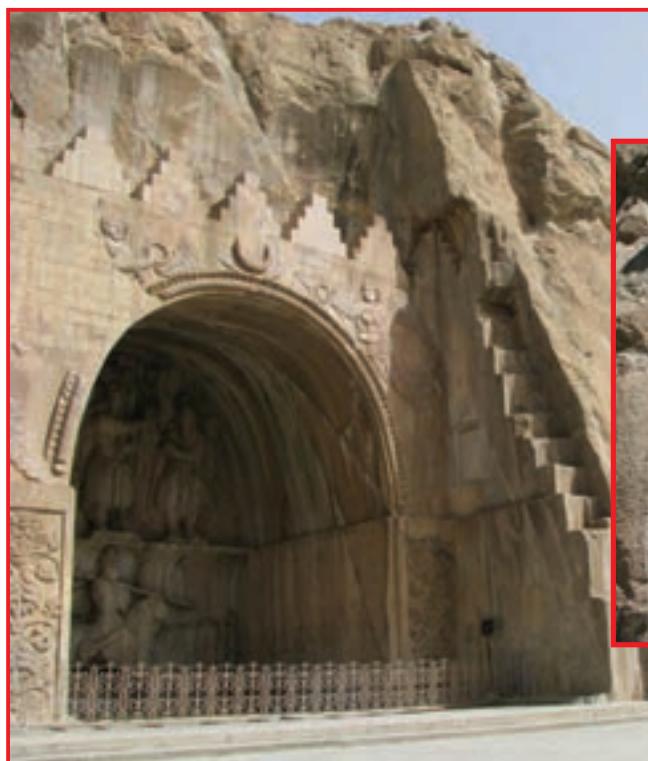
از سنگ‌ها استفاده‌های زیادی می‌شود.

امروز در راه خانه تا مدرسه به اطراف خود نگاه کنید و هرچه را می‌بینید به خاطر بسپارید. در چه جاهایی از سنگ استفاده شده است؟ در کلاس به بقیه‌ی دانش‌آموزان گزارش دهید.

بیرون از کلاس

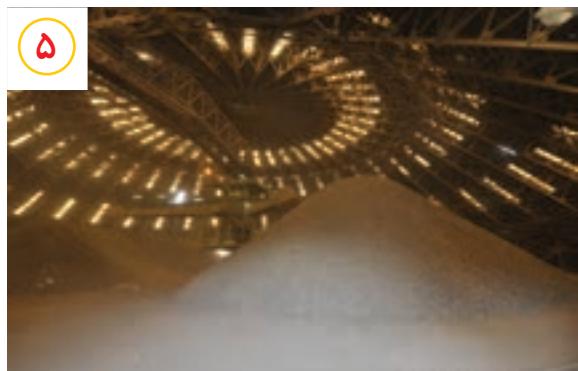

چرا این بنای بسیار قدیمی تا به حال باقی مانده است؟ **فیلم**

ایستگاه فکر

در بعضی از کارخانه‌ها از سنگ، مواد گوناگونی درست می‌کنند.

سنگ‌های زمین، خانه‌ی ما، همیشه در حال تغییر هستند.

انسان سنگ‌ها را تغییر می‌دهد تا از آنها استفاده کند.

سنگ‌ها پس از تغییر چه می‌شوند؟

این وسیله‌ها را آماده کنید.

● چند کيسه‌ی پارچه‌ای محکم ● چند قطعه سنگ سفید ● چند قطعه سنگ سیاه ● کاغذ سفید
دو قطعه سنگ سفید را داخل یک کيسه و دو قطعه سنگ سیاه را داخل کيسه‌ی دیگر و یک قطعه سنگ
سیاه و یک قطعه سنگ سفید را داخل کيسه‌ی سوم بیندازید و در آنها را بیندید.
به کمک هم، سنگ‌های داخل کيسه‌ها را به هم بسایید؛ سپس سنگ‌ها را از داخل کيسه خارج کنید؛
ذرّه‌های داخل هر کيسه را روی یک برگ کاغذ بربیزید و در کنار سنگ‌های مربوط به خود بگذارید.
ذرّه‌ها را به دقّت مشاهده کنید. چه نتیجه‌ای از این آزمایش می‌گیرید؟

اگر اطراف شهر یا روستای شما محلی هست که در آنجا سنگ به فراوانی یافت می‌شود (مانند معدن، رودخانه، کوه، بنای سنگی قدیمی) از آن محل دیدن کنید و اطلاعاتی را از آنجا به دست آورید و در کلاس برای سایر دانش‌آموزان بازگو کنید.

چه می‌خواهم بسازم؟

برای خط کشی دفتر از چه چیزهایی می‌شود استفاده کرد؟
مادر برای پختن غذا از چه وسیله‌هایی استفاده می‌کند؟
از هر وسیله یا ابزار برای انجام دادن کاری استفاده می‌شود.

شما یک ابزار یا وسیله را انتخاب کنید و آن را به دوستانتان معرفی کنید.
به نظر شما ابزارها را چگونه می‌شود دسته‌بندی کرد؟

علم و زندگی

بعضی وسیله‌ها خیلی ساده هستند اما در زندگی خیلی مهم هستند.

بعضی وسیله‌ها پیچیده‌اند.

آیا تا به حال به دندانپزشک مراجعه کرده‌اید؟

ابزار یا وسیله‌ای را انتخاب کنید و درباره‌ی آن فکر کنید.

بگویید اگر چه تغییری می‌کرد، بهتر بود؟

به نظر شما چه ابزار یا وسیله‌ای هنوز اختراع نشده است؟

دست به کار شوید.

با چیزهای دور ریختنی و بدون استفاده که در اطراف شماست، یک چیز جدید بسازید.

فندق

چه طور تابلو

را تعمیر

می‌کند؟

به بچه‌ها بیاموزید که برای ساختن یک وسیله به جز مواد و وسائل به «فکر و خلاقیت» و «ذوق و هنرمندی» هم نیاز است.

۹

زمین، خانه‌ی خاکی ما

خاک ارزشمند است.

غذای ما و همهی جانوران دیگر به وسیلهی گیاهان درست می‌شود.
هرجا گیاه هست، معمولاً آنجا خاک هم وجود دارد.

گفت و گو کنید

کدام جانوران در خاک زندگی می‌کنند؟

در چه محل‌هایی خاک وجود دارد؟

خاک‌ها متفاوت هستند.

جمع آوری اطلاعات

آیا خاک همه‌ی گلدان‌های خانه باید شبیه هم باشد?
آیا خاک همه‌ی محصولات کشاورزی باید شبیه هم باشد?

آزمایش کنید

آب از کدام خاک زودتر عبور می‌کند؟

وسایل لازم:

- چند لیوان یک بار مصرف
- چند نوع خاک
- مقداری آب
- چند عدد پایه

ته چندتا از لیوان‌ها را سوراخ کنید. در هر کدام تا نیمه، یک نوع خاک بریزید و کمی آن را فشار دهید.
به شکل سطح خاک داخل هر لیوان دقّت کنید.

در یک زمان روی خاک همه‌ی لیوان‌ها به مقدار مساوی آب بریزید. حال ببینید از ته کدام لیوان، زودتر آب می‌چکد؟

چرا کشاورزان قبل از کاشتن دانه‌ها، زمین را شخم می‌زنند؟

ایستگاه فکر

استفاده‌های خاک

خاک برای ما استفاده‌های زیادی دارد.

در خانه‌ی شما، خیلی از چیزها که فکرش را هم نمی‌کنید. از خاک ساخته شده‌اند.
آیا می‌توانید بعضی از آنها را کشف کنید؟

علم و زندگی

ارگ بم از بزرگ‌ترین بناهای خاکی جهان است. عکس و اطلاعاتی درباره‌ی این بنای تاریخی تهیه کنید و در کلاس به بقیه نشان دهید. **فیلم**

نکته‌ی تاریخی

با خاک بسازید
حسین و امیر روی لباس خود پیش‌بند می‌پوشند؛ سپس روی خاک نرم کم کم آب می‌ریزند تا گل درست شود. آنها گل را مالش می‌دهند و با آن چیزهای گوناگونی می‌سازند.

شما هم گل درست کنید و با آن چیزهایی را بسازید که دوست دارید.

پس از گل‌بازی دست‌های خود را با آب و صابون بشویید.

سفالگری

در برخی از شهرها و روستاهای کشور ما، شغل افراد زیادی سفالگری است. درباره‌ی کار سفالگرها اطلاعاتی از بزرگ‌ترها

به دست آورید. **فیلم**

فندق
می‌خواهد بداند
زمین از چه ساخته
شده است؟

١٥

دراطraf ما هوا وجود دارد.

همهی ما از هوای اطراف زمین، خانه‌ی بزرگمان، استفاده می‌کنیم.

با یک برگ کاغذ بادبزن بسازید و خود را باد بزنید.
از چه راههای دیگری می‌توانیم هوا را حس کنیم؟

هوا در چه کارهایی به ما کمک می‌کند؟

آیا هوا به جانوران هم کمک می‌کند؟

استگاه فکر

آیا می‌دانید، جارو برقی چه طور کار می‌کند؟

علم و زندگی

هوا باید پاکیزه باشد.

چه چیزهای دیگری می‌شناسید که هوا را آلوده می‌کنند؟

بعضی بیماری‌ها از راه هوا منتقل می‌شوند.

بازی با هوا

دو عدد سرنگ و مقداری لوله‌ی پلاستیکی شفاف تهیه کنید و مانند شکل، آنها را به هم وصل کنید.

دسته‌ی سرنگ سمت راست را به داخل فشار دهید.

چه اتفاقی می‌افتد؟ چرا؟

داخل
بادکنک چه
چیزی قایم
شده است؟

کجا گرم تر است؟

یک بطری پلاستیکی پر از آب را به شکل آدمک نقاشی کنید.
آن را در جایخی یخچال بگذارید تا به طور کامل یخ بزند. وقتی
آب به اندازه‌ی کافی سرد شود، یخ می‌زند.

آدم برفی و آدمک یخی در کدام محل دیرتر
آب می‌شوند؟

آدم برفی و آدمک یخی در سایه زودتر
آب می‌شوند یا آفتاب؟

آداب و مهارت‌های زندگی

شما دوست دارید در کدام محیط از دو
تصویر بالا زندگی کنید؛ چرا؟

اجازه دهید بچه‌ها بطری یخ را آن طور که دوست دارند، تزیین کنند.

کدام پوشاک مناسب است؟

علی و زهرا می‌خواهند در روز برفی، آدم برفی درست کنند.
کدام پوشاک (لباس، کفش و ...) در این هوای سرد مناسب‌تر است؟

کدام شتر در جای سردتری زندگی می‌کند؟

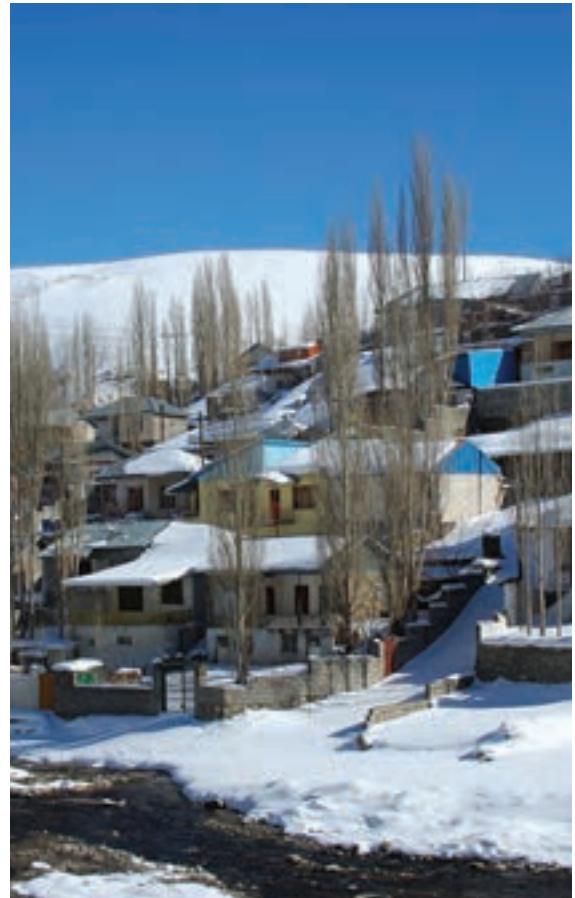
شگفتی‌های آفرینش

شگفتی‌های آفرینش می‌تواند زمینه‌ساز فکر کردن و خداجویی بشر باشد.

ایران منطقه‌های گرم و سرد دارد!

عکس‌های سه منطقه‌ی متفاوت ایران را در زمستان مشاهده می‌کنید. **فیلم**
آدم برفی و آدمک یخی به کدام منطقه سفر کنند تا آب نشوند؟

هر گروه، آدمک یخی خود را در جای متفاوتی در مدرسه می‌گذارد. پیش‌بینی کنید یخ کجا زودتر آب می‌شود؟

اجازه دهید دانش‌آموزان، بیرون از کلاس درس در مکان‌های متفاوت مدرسه آزمایش کنند.

کدام رنگ مناسب است؟

آزمایش کنید.

در آفتاب، مقوای تیره زودتر گرم می‌شود یا
مقوای روشن؟

اگر بخواهید برای آدمک یخی خود لباس
تهیه کنید، چه رنگی را انتخاب می‌کنید؟
چرا؟

در گذشته، یخ‌ها را در زمستان زیرزمین انبار می‌کردند تا در تابستان از آن استفاده کنند.

نکته‌ی تاریخی

به این محل‌ها، «یخچال» می‌گفتند.

شرح کاربرد ساده‌ی اصول علمی در زندگی گذشتگان، کودکان را به فرهنگ و تمدن پیشینیان علاقه‌مند می‌سازد.

همه‌ی چیزها به یک اندازه گرم نیستند!

آدمک یخی و آدمبرفی چه
خوردنی‌ها و نوشیدنی‌هایی
را دوست ندارند؟

چه خوراکی‌هایی را گرم یا سرد
می‌خورید؟
در یک روز سرد زمستانی کدام خوردنی
و نوشیدنی مناسب‌تر است؟

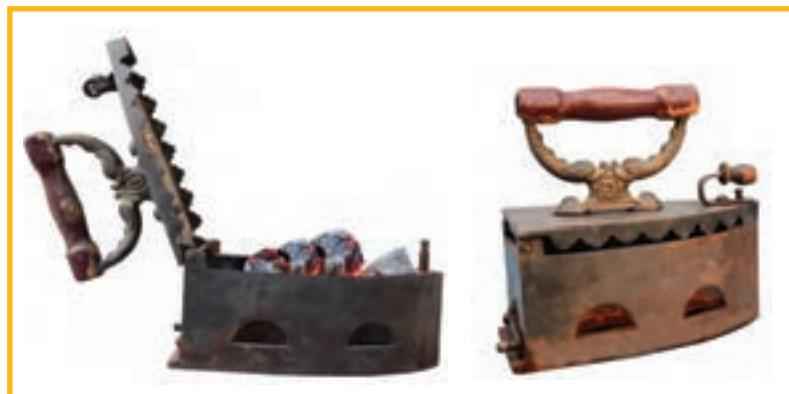

با کمک یک بزرگ‌تر شمعی را روشن کنید. گرمای قسمت‌های
مختلف شمع و نور آن را مشاهده کنید.
مراقب باشید؛ چون یک شعله‌ی کوچک می‌تواند باعث آتش‌سوزی
بزرگی شود.

بیرون از کلاس

از گرمای اتو چه استفاده‌ای می‌شود؟

در قدیم از اتوهای زغالی استفاده می‌شد. این اتوها با زغال گرم می‌شدند.

به کمک عکس یا فیلم یا نمونه‌های موجود، دانش‌آموزان می‌توانند پیشرفت فناوری را احساس کنند.

چگونه می‌توانیم محیط خود را گرم کنیم؟

در گذشته، مردم در بیشتر جاهای ایران از کرسی برای گرم شدن استفاده می‌کردند.

امروزه برای گرم کردن مکان‌ها از وسیله‌های گوناگون استفاده می‌شود.
شما برای گرم کردن کلاس و خانه‌ی خود از چه وسیله‌ای استفاده می‌کنید؟

با دانش آموزان درباره‌ی مقایسه وسیله‌های گرم کننده‌ی گوناگون و استفاده‌ی مناسب از هر کدام گفت و گو کنید.

از گرما نگهداری کنیم.

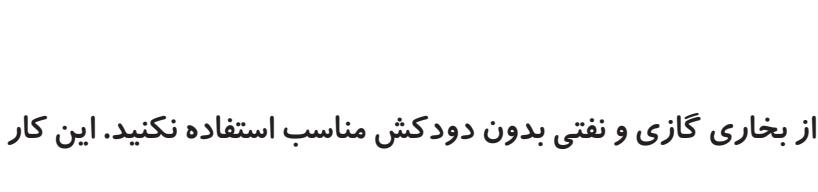

درباره‌ی این دو تصویر با یکدیگر گفت و گو کنید.

ایستگاه فکر

از چه راه‌هایی می‌توانیم از به هدر رفتن گرما در کلاس جلوگیری کنیم؟ در خانه چه طور؟

در محیط‌های در بسته از بخاری گازی و نفتی بدون دودکش مناسب استفاده نکنید. این کار بسیار خطرناک است.

اجازه دهید دانش‌آموزان، پیشنهادهای خود را درباره‌ی استفاده‌ی درست از گرما اجرا کنند.

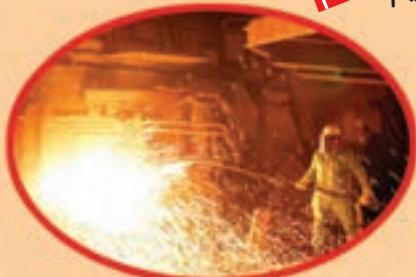
از گرما چه استفاده هایی می کنیم؟

از گرما برای پختن غذا استفاده می شود.

در منزل شما از گرما چه استفاده های دیگری می شود؟

فیلم

کاروفناوری

اگر آدم برفی یا آدمک یخی، یکی از این کارها را انجام دهد،
چه می شود؟

بعضی از والدین می توانند در کلاس حضور یابند و درباره استفاده از گرما در شغل خود توضیح دهند.

در هر ردیف سه شکل وجود دارد. کدام یک از بقیه گرمتر است؟

در کدام یک به همراه گرما نور تولید می‌شود؟

خانه‌ی یخی
فندق
کجا رفت؟

از خانه تا مدرسه

دانشآموزان از روی پل عابر می‌گذرند تا به مدرسه بروند.

چرا برای عبور از خیابان حتماً از پل عابر استفاده می‌کنید؟

گفتوگو کنید

در راه خانه تا مدرسه چه چیزهایی را در حال حرکت دیدید؟

ایران کشور بزرگی است. همه‌ی بچه‌های ایران مثل هم به مدرسه نمی‌روند.

گفت و گو کنید

در کلاس شما هر یک از بچه‌ها چگونه به مدرسه می‌آیند؟

حرکت در جاده‌های کوهستانی

مجید و هم‌کلاسی‌هایش برای رفتن به مدرسه باید در جاده‌های کوهستانی و شیب‌دار حرکت کنند.

مسیر طاهره و دوستانش تا مدرسه صاف و بدون شیب است.

هر رفتن و برگشتن روی کدام مسیر آسان‌تر است؟

مسیر آمدن شما به مدرسه به کدام شیبه‌تر است؟

حرکت روی برف و یخ

دانشآموزان روی برف به دقت حرکت می‌کنند و مراقب هستند سُر نخورند.
آیا تا به حال روی برف‌های یخ‌زده حرکت کرده‌اید؟ چه مراقبت‌هایی لازم است؟

علم و زندگی

برای اینکه آدم‌ها و خودروها روی برف و یخ سُر نخورند، چه کارهایی انجام می‌شود؟

توجه کنید که در بعضی مناطق کشورمان ممکن است دانشآموزان برف ندیده باشند.

آزمایش کنید

حرکت روی کدام سطح آسان است؟

چند کتاب را روی هم بگذارید. یک کش حلقه‌ای را از میان کتاب‌ها عبور دهید. نخی را به کش بندید. کتاب‌ها را روی روزنامه، نایلون، موکت و ... حرکت دهید و طول کش را مقایسه کنید.

چه نتیجه‌ای می‌گیرید؟

چرخ، حرکت را آسان می کند.

چرخ در خیلی از کارها به ما کمک می کند.

به اطراف خود دقت کنید و بگویید از چرخ چه استفاده های دیگری می کنیم؟

آزمایش کنید

اگر در آزمایش صفحه‌ی قبل، کتاب‌ها را روی چند مداد حرکت دهید چه اتفاقی می‌افتد؟

حرکت در کدام حالت آسان‌تر است؟

علی و دوستش، کشی را به ماشین اسباب‌بازی بسته‌اند. یک بار آن را با چرخ و بار دیگر بدون چرخ روی میز می‌کشند. حرکت در کدام حالت آسان‌تر است؟ شما هم آزمایش کنید.

استفاده از کدام یک به پاکیزگی هوا کمک می‌کند؟

ایستگاه فکر

به گسترش فرهنگ استفاده از وسایل نقلیه‌ی بدون آلودگی بیندیشیم.

زندگی با کدام آسان‌تر است؟

آیا این وسایل بدون حرکت
کردن می‌توانند به ما کمک
کنند؟

کاروفناوری

در خانه‌ی شما کدام وسیله‌ها با حرکت کردن به ما کمک، و کارها را آسان
می‌کنند؟

علم و زندگی

به فرزند خود کمک کنید تا وسایلی را بشناسد که در خانه با ایجاد حرکت به ما کمک می‌کنند.

نکته‌ی تاریخی

شکل‌های زیر، وسایلی را نشان می‌دهند که مردم از قدیم تا الان با آنها از جایی به جای دیگر می‌رفتند. شما داستان تغییر آنها از قدیم تا امروز را بگویید.

حرکت در خشکی:

حرکت در آب:

حرکت در هوا:

جمع‌آوری اطلاعات

آیا می‌دانید برای رفتن به کره‌ی ماه از چه وسیله‌ای استفاده می‌شود؟

علی و دوستش با خودرو به دبستان می‌روند. پدر او در حال خداحافظی است.

وقتی خودرو به راه می‌افتد، پدر علی او را در حال حرکت می‌بیند.
آیا دوست علی هم که کنار او نشسته است، علی را در حال حرکت می‌بیند؟

فرفره یا بادبادک بسازید. ساخته‌های خود را به مدرسه بیاورید و **فلم** نمایشگاه برپا کنید.

بیرون از کلاس

جهت حرکت

در شکل‌های زیر، حرکت به کدام جهت است؟

آیا فندق
راه بهتری برای
بردن وسایلش
پیدا می‌کند؟

آهن ربای من

۱۳

من یک آهنربا دارم. با آهنربا کارهای جالبی می‌شود انجام داد.

مراقب باشید آهنربا را کنار تلویزیون، رایانه، تلفن همراه و کارت پول نگذارید.

هر دانشآموز باید یک آهنربا داشته باشد تا در فعالیت‌ها شخصاً تجربه کند. یک آهنربا در اختیار فرزند خود بگذارد.

آهن ربای عجیب من

یک روز وقتی داشتم با آهن ربایم بازی می‌کردم، فهمیدم که بعضی چیزها به آهن ربا می‌چسبند و بعضی چیزها نمی‌چسبند.

شما هم با آهن ربای خود چیزهایی را که به آن می‌چسبند، پیدا کنید و با هم کلاسی‌های خود درباره‌ی آن گفت و گو کنید.

امروز همه‌ی بچه‌ها آهنربای خود را به کلاس آورده‌اند.

فهمیدیم که آهنرباهای به شکل‌های متفاوتی ساخته می‌شوند.

مسابقه و بازی با آهنربا

بچه‌ها می‌خواهند بدانند قوی‌ترین آهنربا مال چه کسی است؟ من هم در مسابقه شرکت کردم.

گاهی با دوستانم با آهنربا بازی می‌کنیم.

امروز فهمیدم که آهنربا از پشت کاغذ، گیره‌ی کاغذ را جذب می‌کند. **فیلم**
شما هم این آزمایش را با چیزهایی مثل کاغذ، مقوّا، صفحه‌ی چوبی، نایلونی و شیشه انجام دهید.

با استفاده از این خاصیّت می‌توانید در خانه یک نمایش علمی راه بیندازید.

علی و امیرحسین می‌خواهند گیره‌ها را از درون این بطری آب خارج کنند؛ شما چه راههایی را پیشنهاد می‌کنید؟

استفاده های آهن ربا

امروز هر کدام از بچه ها یک استفاده از آهن ربا را برای بقیه می گوید.

قطب نما و قبله نما از آهن ربا درست شده اند. از آنها چه استفاده ای می شود؟ **فیلم**

چگونه می توانید نشان دهید که عقربه ای قبله نما آهن ربا است.

علم و زندگی

آیا می دانید تمام وسایل برقی که می چرخند، آهن ربا دارند؟
چرخ گوشت یکی از این وسایل است. چند وسیله ای دیگر را
شما بگویید.

امروز وقتی با آهنرباها بازی می‌کردم
فهمیدم که آهنرباها گاهی یکدیگر را
جذب می‌کنند و گاهی... فیلم

شما هم آزمایش کنید تا کشف کنید.

آیا قدرت آهنربا در همه‌ی قسمت‌هایش یکسان است؟
چگونه می‌توانیم بفهمیم کدام قسمت آهنربا قوی‌تر است؟

فندق
چه طور
کلیدش را پیدا
کند؟

هدف از آزمایش بالای صفحه، آموزش نام‌گذاری قطب‌های آهنربا نیست.

از گذشته تا آینده

۱۴

از زمان‌های قدیم، انسان‌ها برای گرم کردن و روشن کردن خانه‌ها از آتش استفاده می‌کردند.

به نظر شما، آنها با چه مشکلاتی روبرو بودند؟

درباره‌ی هر وسیله‌ی روشنایی که نمی‌شناشید از بزرگ‌ترها سؤال کنید و برای هم‌کلاسی‌های خود توضیح دهید.

بیرون از کلاس

یک وسیله‌ی روشنایی بسازیم
بچه‌ها با کمک این وسایل شمع ساخته‌اند.

شما هم با کمک یکی از بزرگ‌ترهای خود در خانه شمع بسازید؛ سپس شمع خود را تزیین کنید و به کلاس بیاورید و به همراه دانش‌آموزان دیگر یک نمایشگاه تشکیل دهید.

ساختن شمع، یک فعالیت مشارکتی داخل خانه است که با کمک پدر و مادر و با رعایت نکات ایمنی انجام می‌شود.

وقتی برق خانه‌ی شما قطع می‌شود از چه وسیله‌ای برای روشنایی خانه‌ی خود استفاده می‌کنید؟

دراخیارشما

اولین لامپ حدود ۲۰۰ سال پیش با استفاده از شیشه‌ی بدون هوا و یک سیم بسیار نازک ساخته شد.

نکته‌ی تاریخی

ایستگاه فکر

چرا وسائل روشنایی از گذشته تا امروز این قدر تغییر کردند؟
به نظر شما، آیا وسائل روشنایی باز هم تغییر خواهند کرد؟
سعی کنید درباره‌ی وسائل روشنایی در آینده یک فکر جدید ارائه کنید.

فندق
درباره‌ی وسائل
روشنایی چه
می‌داند؟

خرید اینترنتی کتاب درسی

والدین گرامی و دانش آموز عزیز

در راستای توسعه دولت الکترونیک و با هدف اطلاع رسانی و سهولت دسترسی دانش آموزان به کتاب های درسی، در سال تحصیلی جدید در سراسر کشور، فروش و توزیع کتاب های درسی به صورت اینترنتی و از طریق سامانه فروش و توزیع مواد آموزشی به نشانی www.irtextbook.com یا www.irtextbook.ir انجام می شود.

نحوه خرید کتاب درسی:

۱- دانش آموزانی که به اینترنت دسترسی ندارند (سفارش گروهی):

- مراجعه به مدرسه محل تحصیل
- پرداخت وجه کتاب به مدرسه محل تحصیل
- اعلام شماره تلفن همراه (فعال) اولیای دانش آموز برای دریافت پیام کوتاه از سامانه
- ثبت سفارش گروهی دانش آموزان در سامانه فروش و توزیع مواد آموزشی توسط مدرسه

۲- دانش آموزانی که به اینترنت دسترسی دارند (سفارش انفرادی):

- ورود به سامانه فروش و توزیع مواد آموزشی
- کلیک روی دکمه «ورود به بخش سفارش دانش آموز»
- ثبت کد ملی دانش آموز به عنوان شناسه کاربری و شش رقم سمت راست سریال شناسنامه وی به عنوان رمز ورود

- ثبت و پرداخت اینترنتی سفارش براساس راهنمای سامانه

نکته:

- برای پرداخت اینترنتی نیاز به کارت بانکی، رمز دوم، کد اعتبار سنجی دوم روی کارت (CVV2) و تاریخ انقضای کارت بانکی می باشد.
- پیشنهاد می شود قبل از فرا رسیدن زمان خرید، یک بار بصورت آزمایشی با شناسه کاربری و رمز عبور خود وارد سامانه فروش و توزیع مواد آموزشی شوید و با محیط سامانه آشنا شوید. در صورتی که موفق به ورود به سامانه نشدید، تصویر شناسنامه جدید دانش آموز را به مدرسه محل تحصیل وی تحويل دهید، تا مدرسه، اطلاعات شناسنامه دانش آموز (سریال شناسنامه) را در سامانه ثبت نام دانش آموزان (سناد)، اصلاح نماید.
- ارائه نظرات، پیشنهادات و انتقادات ارزشمند شما در هر بخش از فعالیت های سامانه فروش و توزیع مواد آموزشی به نشانی info@irtextbook.com و دورنگار ۹۲۶۶۰۹۸۳۰، ما را در شناسایی نقاط قوت و ضعف خدمات و محصولات یاری خواهد رساند.